

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Jaroslava Vlašína a soudkyň JUDr. Marie Součkové a Mgr. Daniely Zemanové v právní věci **žalobce: I. D.,** zastoupeného Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem se sídlem Plzeň, Františkánská 7, proti **žalovanému Ministerstvu vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, o kasační stížnosti žalobce ze dne 8. 7. 2004 a kasační stížnosti žalovaného ze dne 2. 7. 2004 proti rozsudku Krajského soudu v Plzni č. j. 59 Az 47/2004 – 30 ze dne 8. 6. 2004,

takto:

Rozsudek Krajského soudu v Plzni č. j. 59 Az 47/2004 – 30 ze dne 8. 6. 2004 **se zrušuje** a věc **se vrací** tomuto soudu k dalšímu řízení.

Odůvodnění:

Rozhodnutím žalovaného č. j. OAM-121/LE-B01-B03-2004 ze dne 26. 2. 2004 nebyl žalobci k jeho žádosti udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1 a 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (azylový zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „azylový zákon“ nebo „ZA“) a bylo rozhodnuto, že se na žalobce nevztahují překážky vycestování podle § 91 ZA.

Krajský soud v Plzni nadepsaným rozsudkem rozhodl o žalobě, kterou se žalobce domáhal zrušení uvedeného správního rozhodnutí, tak, že žalobu ve vztahu k výroku o neudělení azylu zamítl, správní rozhodnutí ve vztahu k výroku o překážce vycestování zrušil pro vady řízení a věc v tomto rozsahu vrátil žalovanému k dalšímu řízení; zároveň soud

rozhodl, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení. Krajský soud v Plzni totiž usoudil, že právní závěr žalovaného, že žalobce nesplňuje podmínky pro udělení azylu, byl správný. Skutková zjištění ohledně otázky, zda žalobce pociťoval ve své vlasti odůvodněný strach z pronásledování, jsou podle soudu dostatečná, stejně jako odůvodnění rozhodnutí v této části. Soud žalobci přisvědčil v tom, že zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA za rok 2002, kterou správní orgán použil, nezahrnuje období, které žalovaný ve svých výpovědích popisoval, tj. období voleb na počátku roku 2004. Soud však ze žalobou napadeného rozhodnutí zjistil, že tato zpráva nebyla hlavním podkladem pro rozhodnutí, nýbrž, jak ve svém vyjádření uvedl žalovaný, pouze nastiňovala obecnou situaci v Gruzii. Žalovaný podle soudu opíral své rozhodnutí především o nejnovější informace České tiskové kanceláře (dále též „ČTK“), jejichž objektivitu žalobce nezpochybňoval, a z vlastní výpovědi žalobce, a tyto podklady správní orgán vyhodnotil ve vzájemné souvislosti. Jestliže zprávy ČTK připouštěly místní drobná narušení jinak klidného organizovaného hlasování, pak jsou v souladu s výpovědí žalobce, podle něhož do jejich stranického štábu vtrhli příznivci opozice. Podle soudu žalobce ve své výpovědi neuvedl žádné další konkrétní okolnosti, z nichž by vyplývala odůvodněnost jeho strachu z pronásledování za zfalšování voleb. Jediným důvodem tohoto strachu byla změna vládnoucí strany. Tato obava nebyla podložena ani konkrétnějšími tvrzeními žalobce, ani nevyplynula z informací ČTK o průběhu voleb. Soud se tedy ztotožnil se žalovaným, že nebyla zjištěna důvodnost obav žalobce z pronásledování pro jeho politické přesvědčení, resp. pro příslušnost ke Gruzínskému občanskému svazu. Soud však shledal důvodné žalobcovy námitky porušení § 91 ZA a v žalobě uvedených ustanovení zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále též „správní řád“), ve vztahu k rozhodnutí o překážce vycestování. Zatímco rozhodování o udělení azylu vychází vždy z minulosti, tj. z pozice, v níž se žadatel o azyl nacházel před vycestováním z vlasti, překážky vycestování zkoumá správní orgán ve vztahu k současné, popř. i budoucí situaci v zemi původu. Rozhodnutí o překážce vycestování je výsledkem zjištění, zda při návratu do země původu může být ohrožen život nebo svoboda žadatele o azyl. Soud žalovanému vytkl, že v napadeném rozhodnutí taková úvaha chybí. Za nedostatečné odůvodnění výroku o neexistenci překážek vycestování totiž soud považoval formulaci, podle níž žalovaný zhodnotil výpověď žalobce a aktuální informační prameny a na základě toho dospěl k závěru o neexistenci překážek vycestování. Žalobce ve správním řízení vyslovil obavu z návratu do vlasti kvůli své politické angažovanosti. Soud pak přisvědčil námitce nedostatečného zjištění objektivních informací. Zprávy ČTK se podle soudu totiž skutečně zabývají pouze průběhem a historií voleb. Ve vztahu k překážce vycestování je však nutno se rovněž zabývat situací v zemi původu, která nastala až po volbách, tj. po 4. 1. 2004. V tomto směru je nutné doplnit zjištění o objektivní informační zdroje, např. o informace, které navrhoval žalobce. Skutečnost, že určitý informační zdroj není k dispozici v překladu do českého jazyka, nelze přičítat k tíži žadatele o azyl. Vzhledem k tomu, že žalovaný neměl k dispozici dostatek podkladů o situaci po volbách, nemohl rozhodnout o neexistenci překážek vycestování. Ve vztahu k existenci překážek vycestování považoval krajský soud zjištění skutkového stavu za nedostatečná a napadené rozhodnutí za nepřezkoumatelné pro nedostatek odůvodnění.

Ve včas podané kasační stížnosti žalobce původně napadl rozsudek krajského soudu v celém rozsahu z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Naplnění důvodu podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. spatřuje v nesprávném posouzení právní otázky soudem, a sice zda je možno na jeho případ vztáhnout § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 ZA, tedy že žádost o udělení azylu byla podána důvodně. Uvádí, že se ve své domovské zemi dostal do potíží, kdy byl pronásledován pro své politické přesvědčení, neboť byl přívržencem bývalého prezidenta Ševarnadzeho. Po převratu v lednu 2004 se situace v zemi stala pro žalobce

nebezpečnou, a proto musel opustit Gruzii. Je přesvědčen, že s ohledem na uvedené je u něj dán důvod pro udělení azylu podle § 12 písm. b) cit. zákona, neboť byl perzekuován pro uplatňování svých politických práv. Žalobce poukazuje na čl. 65 metodologické Příručky procedur a kritérií pro přiznání postavení uprchlíka, z nějž dovozuje, že tam, kde obyvatelstvo páchá diskriminační nebo jinak postihující činy, mohou být tyto považovány za pronásledování, pokud je orgány vědomě tolerují nebo nejsou schopny zajistit účinnou ochranu. Naplnění důvodu podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. žalobce spatřuje v tom, že žalovaný nedostatečným způsobem provedl dokazování, a na základě takto zjištěného stavu nebylo možno ve správním řízení o udělení azylu spravedlivě rozhodnout. Žalovaný podle něj nerespektoval jeho situaci, že jako účastník azylového řízení má jen velmi omezené možnosti pro zajištění důkazů o perzekuci v domovské zemi, když krajský soud tuto skutečnost nechal zcela bez povšimnutí. Naplnění důvodu podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. spatřuje žalobce v tom, že soud nesprávným způsobem posoudil právní otázku, zda správní řízení netrpělo procesní vadou. Žalobce je přesvědčen, že krajský soud měl přezkoumat správní rozhodnutí a řízení z hlediska dodržení procesních předpisů. Žalovaný se měl porušení procesních pravidel dopustit minimálně tím, že nedostatečným způsobem provedl dokazování ve věci. Žalobce shledává rovněž rozpor rozhodnutí s § 47 odst. 3 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). Nesouhlasí ani se způsobem, jakým se soud vypořádal s tvrzením žalovaného o neexistenci překážek vycestování. Soud podle jeho názoru přehlíží, že žalobce nepovažuje svůj návrat do domovské země vzhledem k chybějící ochraně ze strany policie za bezpečný. Při vycestování do Gruzie mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského a ponižujícího zacházení. Po zjištění státních orgánů, že požádal v České republice o azyl, bude podroben persekuci, resp. administrativní šikaně ze strany milice a dalších státních orgánů. Žalobce se tedy domnívá, že splňuje zákonné podmínky pro přiznání překážek vycestování, kterými se žalovaný ani soud v odůvodnění svých rozhodnutí nezabývaly. S ohledem na uvedené důvody žalobce navrhl Nejvyššímu správnímu soudu, aby kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení. Zároveň požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, neboť potřebuje být nadále přítomen v České republice, aby mohl uplatňovat svá procesní práva u soudu. Dne 4. 10. 2004 pak byl Nejvyššímu správnímu soudu doručen přípis žalobce, kterým vzal zpět svou kasační stížnost proti výroku II napadeného rozsudku (jímž bylo zrušeno správní rozhodnutí v části, v níž správní orgán rozhodl, že se na žalobce nevztahují překážky vycestování) zpět.

Žalovaný v kasační stížnosti, jež byla rovněž podána včas, napadá rozsudek Krajského soudu v Plzni z důvodu uvedeného v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., neboť má za to, že tento rozsudek je nepřezkoumatelný pro nesrozumitelnost a nedostatek důvodů. Podle názoru žalovaného totiž nelze procesně oddělit výrok o neudělení azylu od výroku o překážce vycestování, neboť tyto výroky nemohou stát samostatně. Podle žalovaného taková skutečnost vyplývá z § 28 ZA. Na podporu svého tvrzení žalovaný odkazuje i na rozsudek Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 12/2003 - 76 ze dne 16. 10. 2003. Zdejší soud v odůvodnění uvedeného rozhodnutí uvedl, že: „… je zřejmé, že formulace výroku v napadeném rozsudku (Žaloba se zamítá) Nejvyššímu správnímu soudu neumožňuje kasační stížnosti vyhovět pouze částečně a zrušit tu část výroku, která by se týkala neexistence překážek vycestování, a zároveň ponechat nezměněnu část výroku vztahující se k neudělení azylu. Proto Nejvyšší správní soud musel zrušit napadený rozsudek celý …“ (konec citace). Žalovaný rovněž poukazuje na další souvislosti rozhodnutí krajského soudu, kdy není jasné, jaký druh pobytu žalobci náleží po rozhodnutí, kterým je zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí o neudělení azylu a zrušeno správní rozhodnutí ve výroku o neexistenci

překážky vycestování. Ani azylový zákon, ani zákon č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „cizinecký zákona“ nebo „PobCiZ“) neobsahují žádné ustanovení týkající se pobytu pro takového cizince. Žalovaný je přesvědčen, že účastníku řízení nelze udělit vízum za účelem řízení o udělení azylu. Namítá rovněž věcnou nedůvodnost aplikace § 91 ZA, neboť ve správním řízení podle jeho názoru nebyla zjištěna žádná skutečnost svědčící naplnění podmínek uvedeného ustanovení a nebyl tedy na jeho straně důvod, aby se v odůvodnění správního rozhodnutí touto otázkou šířeji zabýval. S ohledem na uvedené důvody žalovaný Nejvyššímu správnímu soudu navrhuje, aby jeho kasační stížností napadený rozsudek krajského soudu zrušil a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

Ze správního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že žádost o udělení azylu byla žalobcem podána dne 25. 2. 2004 a téhož dne byl se žalobcem proveden pohovor k žádosti o udělení azylu na území České republiky. Pohovor byl na žádost žalobce veden v gruzínském jazyce za přítomnosti tlumočníka. Z informací, které žalobce uvedl v žádosti o azyl, Nejvyšší správní soud zjistil, že žalobce opustil svou vlast dne 10. 2. 2004. Byl totiž členem Gruzínského občanského svazu, politické strany bývalého gruzínského prezidenta Eduarda Ševarnadzeho, a měl, podle svých slov, kvůli tomu problémy. O azyl požádal žalobce proto, aby v České republice mohl nějakou dobu zůstat, dokud se situace v Gruzii neuklidní. Pro případ návratu do vlasti se podle svých slov obává, že by jej nová vláda nenechala v klidu žít. Tyto důvody žalobce rozvedl v rámci pohovoru o důvodech žádosti o azyl. Uvedl, že před prezidentskými volbami, které se konaly dne 4. 1. 2004, byl členem „štábu“ uvedené strany, prováděl volební kampaň, navštěvoval lidi a sbíral hlasy, za což byl placen. To se nelíbilo lidem z opoziční strany, která se jmenuje Burdžanadze – demokraté. Lidé z této strany znemožňovali jeho straně volební kampaň a vyhrožovali jim. Podle stěžovatele došlo i k vážnějším problémům, kdy neznámí lidé z opoziční strany vtrhli do jejich volebního štábu, kde vše rozbili a navíc zbili a poranili několik lidí. Vzhledem k tomu, že ve volbách vyhrál opoziční předák Saakašvili, domníval se žalobce, že bude mít velké problémy s lidmi z vítězné strany a že bude uvězněn. Proto začal on i s bratrem a otcem uvažovat o odchodu ze země. Bezprostřední pohnutkou odchodu ze země byl tedy strach z uvěznění a o život, neboť se domníval, že bude vítěznou stranou obviněn z falšování hlasů a z toho, že lhal lidem, popř. z něčeho jiného, co mu bude kladeno za vinu. V minulosti žádné problémy se státními orgány neměl a trestně stíhán nebyl. Politického života se však aktivně účastnil, neboť zhruba v roce 2001 vstoupil do strany, kde byl i zaměstnán. Důkazy o svých výpovědích nabídnout nemohl, nicméně naznačil, že by některé důkazy mohl zajistit přes svou matku, která zůstala v Gruzii. Ve správním spise jsou založeny následující dokumenty: Zpráva o dodržování lidských práv za rok 2002 vydaná dne 31. 3. 2003 Ministerstvem zahraničních věcí USA, a dále série čtyř zpráv ČTK ze dnů 4. 1. 2004 a 5. 1. 2004, které popisují zejména průběh a výsledky prezidentských voleb v Gruzii, které se uskutečnily dne 4. 1. 2004. Na tyto dokumenty žalovaný ve svém rozhodnutí odkazuje.

Podle § 12 ZA se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodů rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má, nebo, v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště. Podle § 2 odst. 6 ZA se za pronásledování pro účely tohoto zákona považuje ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady ve státě, jehož je cizinec státním občanem, nebo státu posledního trvalého bydliště v případě osoby bez státního občanství nebo pokud

tento stát není schopen odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Podle § 28 ZA pokud bude rozhodnuto o neudělení nebo odnětí azylu, ministerstvo v rozhodnutí uvede, zda se na cizince vztahuje překážka vycestování. V souladu s § 91 odst. 1 ZA povinnost ukončit pobyt neplatí (a tedy překážka vycestování existuje) mimojiné tehdy, pokud by byl cizinec nucen vycestovat do státu, kde je ohrožen jeho život nebo svoboda z důvodu jeho rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro politické přesvědčení, nebo do státu, kde mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestu.

Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek Krajského soudu v Plzni v rozsahu důvodů uvedených v kasačních stížnostech. Nejprve se přitom zabýval námitkami obsaženými v kasační stížnosti žalobce.

Žalobce v kasační stížnosti předně namítá porušení procesních předpisů správním orgánem, konkrétně nedostatečným způsobem provedené dokazování, kdy v důsledku této skutečnosti nebylo možné spravedlivě rozhodnout, a porušení § 47 odst. 3 správního řádu, v důsledku něhož je odůvodnění rozhodnutí nedostatečné. Dovozuje tím existenci vad řízení spočívajících v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí měl zrušit. Nedostatečnost podkladů pro vydání rozhodnutí o neudělení azylu přitom žalobce namítal i ve své žalobě. Této námitce Nejvyšší správní soud přisvědčil. Žalobce totiž ve správním řízení za důvod své žádosti o azyl označil mj. obavu z pronásledování ve státě původu, když příčinou takového pronásledování měla být jeho politická příslušnost ke straně bývalého prezidenta Ševarnadzeho, jež byla ve volbách z počátku ledna 2004 poražena opozicí. Nejvyšší správní soud tedy jednoznačně dospěl k závěru, že žalobce ve správním řízení tvrdil skutečnosti, které by bylo možno podřadit pod důvod pro udělení azylu podle § 12 písm. b) ZA. Bylo tedy na žalovaném, aby tvrzení žalobce ověřil z jiných zdrojů a na základě takto získaných informací posoudil, zda se žalobce pronásledování pro zastávání politických názorů obává důvodně. V případě kladného zjištění by pak žalovaný měl žalobci azyl z důvodu podle § 12 písm. b) ZA udělit, v případě negativního závěru by pak bylo namístě rozhodnout o neudělení azylu z uvedeného důvodu. Z rozhodnutí jakož i ze správního spisu lze zjistit, že žalovaný tvrzení žalobce o jeho obavě z pronásledování poměřoval s veřejně dostupnými informacemi obsaženými ve Zprávě o dodržování lidských práv v Gruzii za rok 2002 a dále v tiskových zprávách ČTK. Nejvyšší správní soud nesouhlasí se závěrem krajského soudu, podle něhož uvedené informace byly dostatečné k posouzení neexistence důvodu podle § 12 písm. b) ZA. Krajský soud sice správně uvedl, že rozhodující pro posouzení důvodnosti žádosti žalobce o azyl nemohla být výše označená zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA, neboť ta se vztahovala k situaci v Gruzii v roce 2002, tedy v době, kdy byla u vlády strana prezidenta Ševarnadzeho. Zdejší soud se však rozchází s krajským soudem v hodnocení zpráv ČTK jako dostatečného zdroje informací pro ověření důvodnosti obavy žalobce z pronásledování. Tyto zprávy jsou totiž podle zjištění Nejvyššího správního soudu datovány 4. a 5. 1. 2004 a věcně popisují průběh a výsledky prezidentských voleb v Gruzii, které se konaly 4. 1. 2004. Důvod obav žalobce z toho, že bude pronásledován pro své politické názory, resp. proto, že byl zaměstnancem politické strany, která byla před volbami u moci, se však vztahuje nejen k událostem, které předcházely uvedeným volbám, resp. které se udály v jejich průběhu, nýbrž zejména k situaci v zemi původu v době, jež následovala po volbách a která předcházela odchodu žalobce z vlasti a žádosti o azyl. Nejvyšší správní soud se zcela

ztotožňuje s krajským soudem, podle něhož existenci důvodu pro udělení azylu podle § 12 ZA je třeba zkoumat do minulosti, tedy do doby předcházející žádosti o azyl. V daném případě však žalovaný žádným způsobem neověřoval důvodnost obav žalobce z pronásledování právě v mezidobí mezi volbami a navazující změnou vládnoucí strany a odchodem žalobce ze země, resp. pro posouzení důvodnosti takové obavy ve správním spise či rozhodnutí zcela chybějí potřebné podklady. Za takové dostatečné podklady nelze považovat ani zprávu Ministerstva zahraničních věcí USA, vztahující se k situaci v Gruzii v roce 2002, ale ani zprávy ČTK, jež z povahy věci mohly informovat o situaci před volbami a v jejich průběhu, nikoli však o situaci po volbách. Jinými slovy, ve správním spise není založena jediná informace o situaci členů dříve vládnoucí strany prezidenta Ševarnadzeho po volbách, které vyhrála opozice a které vedly ke změně režimu v Gruzii. Právě taková informace by pak mohla potvrdit nebo vyvrátit, resp. objektivizovat žalobcem tvrzenou obavu z pronásledování z důvodu zastávání politických názorů v zemi původu. Nejvyšší správní soud podotýká, že posuzuje-li správní orgán důvodnost obav z pronásledování žadatele o azyl pro zastávání politických názorů ve smyslu § 12 písm. b) ZA, je zpravidla třeba, aby vzal v úvahu situaci v zemi původu bezprostředně předcházející odchodu cizince z této země, a to zvláště tehdy, jestliže žadatel o azyl tvrdí, že jeho obava je spojena se situací v této zemi po změně režimu. V daném případě nelze než přisvědčit námitce žalobce, kterou dovozuje existenci důvodu kasační stížnosti podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., neboť žalovaný tím, že si neobstaral podklady pro své rozhodnutí, kterými by ověřil důvodnost tvrzené obavy žalobce z pronásledování po prezidentských volbách konaných dne 4. 1. 2004, porušil ustanovení o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu měl Krajský soud v Plzni napadené rozhodnutí zrušit. Za takové situace se nemohl Nejvyšší správní soud zabývat námitkou podle § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.; to, zda žalovaný správně posoudil právní otázku, zda bylo žalobci možno udělit azyl podle § 12, § 13 a § 14 ZA, totiž bude možno posoudit teprve v situaci, kdy žalovaný podobný závěr přijme na podkladě dostatečně zjištěného skutkového stavu věci, tedy po doplnění skutkových zjištění o situaci v Gruzii, resp. situaci členů politické strany bývalého prezidenta Ševarnadzeho a jejích podporovatelů v období bezprostředně následujícím po volbách, resp. bezprostředně předcházejícím odchodu žalobce z Gruzie.

Pokud jde o kasační stížnost žalovaného, ten v ní předně namítá, že soud nemůže přijmout rozhodnutí, kterým na straně jedné zamítne žalobu proti výroku o neudělení azylu a na straně druhé zruší rozhodnutí o neexistenci překážek vycestování podle § 91 ZA. Abstrahujíce od konkrétností tohoto případu a od důvodnosti takového postupu v daném případě dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že žádné ustanovení českého právního řádu soudu nebrání, aby k žalobě směřující proti rozhodnutí žalovaného obsahujícímu samostatné výroky o neudělení azylu a o neexistenci překážek vycestování přijal rozhodnutí, kterým zamítne žalobu směřující proti výroku o neudělení azylu a kterým naopak zruší rozhodnutí v rozsahu výroku o neexistenci překážek vycestování. Ustanovení § 28 ZA, na které žalobce odkazuje, neobsahuje nic, co by tento závěr zpochybňovalo. Z dikce cit. ustanovení lze naopak dovodit, že výrok o neexistenci překážky vycestování by bylo třeba zrušit v případě, byl-li by zrušen výrok o neudělení azylu, neboť platí, že v takovém případě je výrok o neexistenci překážek vycestování závislý na existenci výroku o neudělení azylu. Opačně však tento závěr neplatí. Právní názor obsažený v rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 2 Azs 12/2003 - 76 ze dne 16. 10. 2003, jehož se žalovaný dovolává, v dané věci není relevantní, neboť v uvedeném rozhodnutí se soud zabýval možnostmi svého postupu v situaci, kdy rozhoduje o kasační stížnosti směřující proti rozhodnutí krajského soudu, jímž byla žaloba zamítnuta. V dané věci šlo však o rozhodování krajského soudu o žalobě proti správnímu rozhodnutí, které obsahovalo dva samostatné výroky; jak Nejvyšší správní

soud výše dovodil, výrok o neexistenci překážek podle § 91 ZA bylo možno samostatně zrušit, aniž by tím byl dotčen další právní osud výroku o neudělení azylu podle § 12, § 13 a § 14 ZA. Oprávněnost přijetí takového rozhodnutí nemůže být dotčena ani pochybnostmi žalovaného ohledně typu pobytu cizince v České republice po takovém rozhodnutí. Předně má Nejvyšší správní za to, že přípustnost nebo nepřípustnost takového rozhodnutí v azylové věci nelze dovozovat pomocí argumentů, které se týkají právního režimu pobytu cizince v České republice podle cizineckého zákona, resp. podle zákonů k němu speciálních. Dále má Nejvyšší správní soud za to, že rozhoduje-li se o překážce vycestování v řízení o udělení azylu (řízení vedeném podle speciálních pravidel obsažených v azylovém zákoně), pak účastník takového řízení je vždy žadatelem o udělení azylu ve smyslu § 2 odst. 3 ZA a § 72 odst. 1 ZA, kterému má policie podle posléze uvedeného ustanovení udělit azyl za účelem řízení o udělení azylu, a to i když v řízení již bylo rozhodnuto o neudělení azylu a zbývá rozhodnout „toliko“ o existenci překážek vycestování.

Jestliže Nejvyšší správní soud výše přisvědčil námitce žalobce o nedostatečnosti podkladů pro vydání rozhodnutí o neudělení azylu podle § 12 písm. b) ZA, tím spíše musel dospět k závěru, že žalovaný ve správním řízení neshromáždil dostatek podkladů pro posouzení otázky, zda jsou v případě žalobce dány překážky vycestování. Nejvyšší správní soud se plně ztotožňuje s krajským soudem, pokud jde o skutečnost, že tyto překážky je třeba zkoumat do budoucna, tj. v kontextu situace v Gruzii po volbách v lednu 2004. Soud přitom odmítá argument žalovaného, že ve správním řízení nebyla zjištěna žádná skutečnost svědčící naplnění podmínek uvedených v § 91 ZA. Jak je výše uvedeno, žalobce ve správním řízení poměrně přesně identifikoval nebezpečí, které mu v případě návratu do Gruzie podle jeho názoru hrozí. Bylo tedy na správním orgánu, aby tato tvrzení žalobce verifikoval z jiných zdrojů, resp. aby získal aktuální informace o stavu v Gruzii. Jeho úvahy se pak měly promítnout do odůvodnění správního rozhodnutí, které by pak buď dalo žalobcovým obavám za pravdu nebo které by tyto obavy naopak na podkladě jinak získaných informací vyvrátilo. Ve správním rozhodnutí však jakákoliv taková úvaha chybí, přičemž její absenci jistě nelze ospravedlňovat neexistencí překladu aktuálních zpráv o situaci v Gruzii tak, jak to činil ve vyjádření k žalobě žalovaný. Z těchto důvodů nemohl Nejvyšší správní soud námitce žalovaného přisvědčit.

Nejvyšší správní soud tedy s poukazem na výše uvedené shledal důvodnost kasační stížnosti žalobce a naopak neshledal důvodnost kasační stížnosti žalovaného. Vzhledem k tomu, že v daném případě byl naplněn důvod podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., bude třeba, aby Krajský soud v Plzni v dalším řízení zrušil napadené správní rozhodnutí v plném rozsahu a nikoliv pouze v rozsahu druhého výroku o neexistenci překážek vycestování. Nejvyšší správní soud tedy zrušil rozsudek Krajského soudu v Plzni v plném rozsahu, neboť o existenci překážek vycestování bude možno případně rozhodnout teprve tehdy, pokud by správní orgán ani v novém správním řízení po doplněném šetření neshledal v případě žalobce existenci důvodu pro udělení azylu podle § 12 písm. b) ZA. V dalším řízení je Krajský soud v Plzni vázán právním názorem Nejvyššího správního soudu vyjádřeným v tomto rozsudku (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

Vzhledem k ust. § 78b odst. 1 zákona č. 325/1999 Sb., podle něhož se cizinci, který předloží doklad o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku, udělí na žádost vízum za účelem strpění pobytu, nerozhodoval Nejvyšší správní soud samostatně o žádosti o přiznání odkladného účinku podané kasační stížnosti.

O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti rozhodne Krajský soud v Plzni v novém rozhodnutí (§ 110 odst. 2 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3 s. ř. s.).

V Brně dne 25. května 2005

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu